

LUNDS
UNIVERSITET

Regeringen
Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Budgetunderlag för Lunds universitet avseende budgetåren 2008 - 2010

I enlighet med regeringens beslut 2006-12-14 får styrelsen för Lunds universitet härmed överlämna budgetunderlag för budgetåren 2008 – 2010. Budgetunderlaget utgår från de planeringsförutsättningar som anges i budgetpropositionen för år 2007 (prop. 2006/07:1), i universitetets budgetbeslut för 2007 samt i universitetets årsredovisning för 2006. Uppgifterna redovisas i enlighet med direktiven i utbildningsdepartementets promemoria 2006-12-14.

1. Inledning

Inledningsvis vill vi informera om att Lunds universitet under 2006 har beslutat om en ny strategisk plan för tiden 2007-2011. Som överordnat mål i denna strategiska plan står högsta kvalitet i utbildning, forskning och administration. Fyra strategier, kvalitetssäkring, gränsöverskridande samverkan, internationalisering samt ledarskap, lärarskap och medarbetarskap, skall leda universitetet till att nå det överordnade målet och förverkliga universitetets vision i den strategiska planen, nämligen att tillhöra de absolut främsta bland Europas universitet.

Kvalitet kommer att sökas, säkras och följas upp i alla verksamheter under de kommande åren. Detta bildar bakgrund till följande framställning.

I universitetets ekonomiska resultat 2003 och 2004 redovisades stora underskott och styrelsens krav på förbättrad kostnadskontroll och uppföljning uttrycktes mycket tydligt i besluten om budget för 2005 respektive 2006. Vidtagna åtgärder har haft effekt. I universitetets ekonomiska resultat för 2005 redovisades ett överskott på 38 mnkr och för 2006 är det ekonomiska resultatet 49 mnkr.

Universitetets forskning har varit mycket framgångsrik under ett antal år och senast under 2006 har forskargrupper vid universitetet i en omfattande konkurrens tagit hem bl.a. åtta av tjugo av Vetenskapsrådet fördelade Linnéstöd.

Regeringen har i budgetpropositionen för 2007 föreslagit ett antal åtgärder för att stärka svensk forskning. Riksdagen har i beslut om ekonomiska ramar för universitetens och högskolornas verksamhet 2007 anvisat resursförstärkning till fakultetsan-

slagen.Utfästelser har också gjorts om kommande ytterligare förstärkningar. Universitetet ser mycket positivt på dessa initiativ. Det återstår dock mycket att ändra för att de systemfel i resursstrukturen som universitetet pekat på i tidigare budgetunderlag skall försvinna.

Den av regeringen tillsatta utredningen RUT 2 som har till uppgift att undersöka förutsättningar för förändringar av resurstilldelningssystemet för främst forskningen vid universitet och högskolor kan naturligtvis komma att föreslå åtgärder som undanröjer några eller flera av de problem som påverkar resurssituationen för lärosätena, men i det läge av osäkerhet om vad som kommer att ske vill universitetet ändå använda tillfället och än en gång föra fram synpunkter på ett antal av de mest aktuella problemen.

De externa intäkterna har ökat kraftigt under ett antal år vilket medfört en avsevärd expansion av forskningen vid såväl Lunds universitet som vid andra universitet. Samtidigt har denna utveckling medfört och förstärkt systemfelen i svensk forskningsfinansiering. Ett sådant är en uppenbart felaktig balans mellan externa forskningsbidrag och universitetets egen basfinansiering genom fakultetsanslag. Idag är över hälften av forskningen vid universitetet externt finansierad genom relativt kortsiktiga projekt. För enskilda fakulteter är andelen än högre, exempelvis uppgår den för Lunds tekniska högskola (LTH) till två tredjedelar.

När denna finansiering dessutom ofta för enskilda verksamheter varierar starkt mellan åren blir planeringssituationen mycket svår, eftersom externa finansiärer generellt sett inte medger uppbyggnad av någon buffert för att klara ens tillfälliga nedgångar i finansieringen, och eftersom fakultetsanslagen i ökad utsträckning går åt till att täcka bristande extern overheadfinansiering respektive krav på medfinansiering av externfinansierade projekt. Utrymmet för satsningar på nya initiativ och på yngre forskare blir mycket begränsat.

Det är universitetets uppfattning att kommande resursförstärkningar till stor del måste satsas på de universitet och den forskning som har och som kan komma att få internationell konkurrenskraft på toppnivå. Självfallet bör det ställas krav på de universitet som får del av sådana resursförstärkningar, att som en förutsättning för förstärkningen bygga upp ett system med universitetsgemensam kvalitetsvärdering som underlag för beslut om forskningsprioriteringar. Lunds universitet föreslår att försök inleds vid något universitet med en sådan ordning kopplat till en resursförstärkning och är berett att medverka i en sådan försöksverksamhet, där egna prioriteringar, uppföljningar och kvalitetssäkringssystem för forskningen redovisas.

Inom grundutbildningen finns ett stort behov av ökade resurser för att stärka kvaliteten.

I riksdagens beslut om anslag till grundutbildning 2006 fick Lunds universitet en väsentlig förstärkning dels i form av anslag för att expandera verksamheten dels i form av medel till direkt kvalitetsförstärkning av ett antal utbildningsområden. Förstärkningen är dock långt ifrån tillräcklig för att kompensera för den urholkning av grundutbildningsresurserna som skett under mer än tio år, främst genom att dessa resurser inte hållit jämna steg med löneutvecklingen för anställda vid universitet och högskolor. Tiden för studentkontakt i utbildningssituationen har minskat, för vissa utbildningsområden med betydligt mer än tio procent sedan 1994.

Det blir enligt universitetets mening allt svårare att hålla en hög internationell nivå med de resurser som grundutbildningen har till sitt förfogande. För grundutbildningen är en lösning heller inte att minska verksamheten – annat än tillfälligtvis genom att ta i anspråk sparade resurser - eftersom det leder till färre studenter och härigenom mindre intäkter.

Lunds universitet har liksom de allra flesta lärosäten i landet upplevt ett sjunkande söktryck till erbjudna utbildningar under några terminer. År 2006 har antalet registrerade helårsstudenter sjunkit med drygt 2 400 till cirka 25 800 i jämförelse med toppåret 2004 under den gångna uppbyggnadsperioden. De indikationer som finns om den närmaste framtiden i det här avseendet, bl.a. registreringen till program och kurser vårterminen 2007, pekar mot att efterfrågan på högskoleutbildning fortsätter att minska.

Under 2006 har ett omfattande arbete ägt rum med att anpassa utbildningsprogram och kurser till nya krav i högskoleförordningen som konsekvens av Bolognaprocessen. Alla nivåer i universitetets organisation har varit engagerade i det här arbetet. En genomgång har gjorts av universitetets alla utbildningsprogram och sådana som är nya eller program som har förändrats har underkastats en ingående ny prövning med avseende på bl.a. omfattning, inriktning och mål, forskningsanknytning och arbetslivsanknytning. Nya eller förändrade program har också validerats i ett antal olika hänseenden för en bedömning av förutsättningarna för genomförande av programmen. Valideringen är en anpassning till den europeiska ordning för kvalitetssäkring som fastställdes under 2005.

Drygt 160 program eller inriktningar av program har på det här viset ingående prövats av universitetet. Flertalet av programmen är anpassningar av existerande utbildningar till de krav som ställs inom Bolognaprocessens ram.

Det råder fortfarande inom universitets- och högskolevärlden en stor osäkerhet om det förändrade utbildningsutbudet från och med 1 juli 2007 – med antagning till utbildning på grundnivå respektive avancerad nivå (magister- och masterprogram) och i det senare fallet ofta till förlängda utbildningar i förhållande till tidigare – kommer att attrahera studenter att söka utbildning i samma omfattning som gjorts under några tidigare år.

2. Grundläggande utbildning

2.1 Universitetets uppdrag

Under åren 2002, 2003 och 2004 utbildade universitetet fler studenter än vad ersättningen från staten, takbeloppet, uppgick till. Inför 2005 instruerades universitetets olika områden att anpassa utbudet av utbildning till de ekonomiska ramar som gällde för de utbildningsuppdrag som områdena tilldelades. En anpassning skedde under året och i förhållande till 2004 var resultatet beträffande registrerade helårsstudenter och antalet helårsprestationer inom ordinarie uppdrag klart lägre. Under 2005 redovisades inom ordinarie uppdrag 26 762 helårsstudenter att jämföra med 27 822 år 2004. Inför och under verksamhetsåret 2006 utökades utbildningsuppdraget från regeringen och universitetet breddade sitt utbud av program och kurser. Det visade sig dock redan i slutet av våren 2006 att efterfrågan på högskoleutbildning var starkt sjunkande och trots de informationsinsatser som gjordes inför antagningen

till höstterminens utbildningar fortsatte nergången i antalet sökande och registrerade studenter.

År 2006 redovisas 25 505 helårsstudenter inom ordinarie uppdrag vilket är väsentligt under vad som krävs för att takbeloppet skall uppnås. Prestationsgraden är 83 procent, vilket är i stort samma som för 2005.

Antalet helårsstudenter inom de naturvetenskapliga och tekniska utbildningsområdena uppgår till 7 195 stycken vilket är 581 färre än det i regleringsbrevet angivna målet för dessa utbildningsområden.

Den positiva utvecklingen för ansökningar till naturvetenskaplig utbildning som universitetet kunnat redovisa under några tidigare år har inte kunnat iakttas under 2006.

Inom flera utbildningsområden är efterfrågan på utbildning nu svag eller mycket svag. Det gäller framför allt humaniora-teologi men det kan också ses en klart vikande efterfrågan på civilingenjörsutbildningar. Juristutbildning och utbildningar inom områdena medicin och vård liksom konstnärliga utbildningar har en tillfredsställande efterfrågan.

Inom IT-inriktade utbildningar är sökandetrycket fortfarande mycket svagt.

Universitetets prestationer i form av helårsstudenter och helårsprestationer ligger ca 94 mnkr under regleringsbrevets takbelopp för 2006.

En mer detaljerad redogörelse och analys av utfallet av den grundläggande utbildningen under 2006 lämnas i universitetets årsredovisning.

Universitetet kommer att fortsätta att satsa särskilt för att i rekryteringsarbetet påverka de sökande så att områden med idag förhållandevis svag efterfrågan ökar i attraktivitet, som IT-området liksom utbildningar i språk, naturvetenskap och teknik.

För 2007 har universitetsstyrelsen beslutat om en sänkning i förhållande till 2006 av de utbildningsuppdrag som tilldelas fakulteterna inom universitetet. Motiven för denna minskning av utbildningsuppdragen är det påtagligt sjunkande söktryck som konstaterats. Detta har också inneburit en klart lägre frekvens registreringar och prestationer på både program och kurser, särskilt under höstterminen 2006 i jämförelse med tidigare läsår och terminer.

De demografiska skäl – växande ungdomskullar – som under ett antal år framåt kommer att påverka sökandetalet till högskoleutbildning kommer inte, enligt bedömningen vid LU, att kompensera för den tydligt minskade efterfrågan på universitetsstudier som kan iakttas.

Dimensioneringen av grundutbildningen vid universitetet påverkas av utvecklingen till följd av Bologna-processen. Mycket talar för att universitetet kommer att ha en inriktning mot avancerad nivå för vilken efterfrågan måste bedömas särskilt, men stor osäkerhet råder fortfarande huruvida studenterna kommer att efterfråga utbildning på avancerad nivå i den omfattning som den kommer att erbjudas. Även avnämarnas, företag, offentlig verksamhet m.fl. värdering av och kunskap om masterexamen hos de framtida medarbetare som de avser anställa är i stor utsträckning okänd och är därmed

en viktig del i den stora osäkerhet som råder i planeringen av den kommande utbildningen på grund- och avancerad nivå.

Det är angeläget att understryka att den kraftiga utbyggnad av grundutbildningen som skett sedan mitten av 1990-talet successivt inte åtföljts av resurser i motsvarande omfattning. Ett antal kvalitetsförstärkningar har genom riksdagsbeslut kommit främst det s.k. HTJS-området till del, men det är otvetydigt så att dagens universitets- och högskolestudenter inte har tillgång till samma omfattning lärarledd undervisningstid som det tidiga 1990-talets studenter. Resurssituationen för den grundläggande utbildningen är fortfarande mycket ansträngd. De sparade prestationer som en del universitet och högskolor, bl.a. Lunds universitet, har och nu tvingas realisera kan i det läge som råder med sjunkande efterfrågan på högskoleutbildning inte användas för annat än tillfälliga förstärkningar av resurserna till utbildningen i avvaktan på en mindre volym på utbildningsutbudet.

Det finns alltså starka skäl för att per capitaersättningarna för grundutbildningen räknas upp ytterligare för alla utbildningsområden så att kvalitet får ta över den huvudroll som kvantitet har haft under många år då högskoleutbildningens dimensionering har avgjorts. Universitetet föreslår att alla per capitaersättningar, som en kvalitetsåtgärd, höjs med fem procent i real värdeökning från 2008.

2.2 Bolognaprocessen

I budgetpropositionen för 2007 och i regleringsbrevet lämnas inget särskilt utrymme för att täcka merkostnader som universitetet räknar med kommer att uppstå när nödvändiga förändringar av utbildningsutbudet äger rum som del i Bolognaprocessen. Lunds universitet ser sådana merkostnader som ofrånkomliga om universitetet till fullo skall anpassa sig till de nya förhållandena. Detta gäller både under förändringsskedet med särskilda kostnader för planering och omställning och i det nya läget med tillhandahållande av kurser på grundnivå och avancerad nivå. Det är inte orimligt att anta att högskoleutbildningen före forskarutbildning totalt sett kommer att förlängas. Givet oförändrade resurser så kommer då antalet helårsstudenter som kan tas emot att minska.

Lunds universitet har genomfört ett mycket framgångsrikt arbete med utveckling och förändring av program och kurser så att universitetet skall kunna erbjuda de studenter som söker till utbildning höstterminen 2007 ett attraktivt utbud av utbildningar.

Lunds universitet yrkar mot denna bakgrund på att statsmakterna ställer ökade resurser till förfogande för den beräknade förlängning av högskoleutbildningen som blir följden av omställning enligt Bolognamodell med en treårig utbildning på grundnivå och en tvåårig utbildning på avancerad nivå. Universitetet beräknar att den kostnad som det kommer att ha för parallella utbildningsåtaganden, dels utbildning för studenter som studerar i enlighet med Bolognamodell dels utbildning för studenter som fullföljer sina studier enligt hittillsvarande utbildningsmodell, under några år ytterligare kan komma att uppgå till ett ganska stora belopp beroende bl.a. på hur övergångsbestämmelser utformas.

Det är universitetets uppfattning att regering och riksdag bör låta utreda och beakta de kostnader som en anpassning till den föreslagna nya högskoleutbildningen drar med sig.

3. Forskning och forskarutbildning

3.1 Forskarutbildning

Rekryteringen till forskarutbildningen minskade kraftigt under 2004 och 2005 på grund av de ekonomiska svårigheter som flera av universitetets fakulteter hade att brottas med. Under 2006 har rekryteringen till forskarutbildning åter ökat.

Målen för forskarexamina under perioden 2005 – 2008 bedöms komma att uppnås.

<u>Vetenskapsområde</u>	<u>Mål 2005 – 2008</u>	<u>Planeringsförutsättning 2009 – 2012</u>
Humanistiskt-samhällsvetenskapligt	450	400
Medicinskt	480	430
Naturvetenskapligt	320	290
Tekniskt	450	380

För den kommande perioden är, som framgår av tabellen ovan, ambitionen lägre satt än för innevarande period. Minskningen av antalet forskarexamina med totalt 200 stycken mellan de båda planeringsperioderna beräknar universitetet kompensera genom en utökning och konsolidering av satsningen på yngre disputerade forskare, s.k. postdocs.

3.2 Satsning på yngre disputerade forskare

Universitetets fakulteter startade 2006 i samråd med universitetsledningen en riktad satsning på yngre forskare. Denna satsning består av långsiktig personalplanering innefattande postdoktorala befattningar, utvecklingsamtal, ett strukturerat postdoc-program och stimulans till nätverk, mentorsprogram och gemensamma mötesplatser för yngre forskare. Arbetet är inriktat på att under åren 2006, 2007 och 2008 successivt öka volymen tidsbegränsade anställningar för yngre disputerade forskare med minst 100 till ca 600 stycken, vilket genom den omsättning som dessa anställningar har ger möjlighet att nyanställa ca 250 yngre disputerade forskare per år i tidsbegränsade anställningar.

Universitetet har i det budgetunderlag som lämnades till regeringen i februari 2006 yrkat på resursförstärkningar till fakultetsanslaget för att bl.a. kunna genomföra hela denna satsning. I och med riksdagens beslut om förstärkningar till fakultetsanslaget vid bl.a. Lunds universitet utöver vad som aviserades i forskningspropositionen för perioden 2006-2008 och regeringens avisering om ytterligare resurstillskott senare under planeringsperioden så avstår universitetet från att åter hemställa om en särskild förstärkning till detta ändamål. Samtidigt vill Lunds universitet i denna skrivelse betona det angelägna i att universiteten tillförs betydande obundna resurser framgent för att kunna bereda de yngre forskarna möjligheter att utvecklas.

3.3 Forskningsfinansiering

Obalansen mellan fakultetsanslagen och de externa forskningsbidragen är alltså idag det enskilt största problemet för universitetets fria forskning och universitetet ser det som utomordentligt angeläget att just fakultetsanslagen förstärks.

I inledningen till detta budgetunderlag har universitetet i sammanfattning redovisat sin analys av forskningens situation vid universitetet. Universitetet har hemställt om att regeringen vidtar åtgärder som förändrar den beskrivna situationen och det har framhållits att Lunds universitet är berett att vara med och pröva nya metoder för att återställa en bättre balans mellan direktfinansiering och extern finansiering.

Regeringen har i budgetpropositionen för 2007 föreslagit förhållandevis stora förstärkningar till universitetsforskningen under perioden till och med 2010. Resurstillskott i storleksordningen 1,6 mdkr i nivåhöjning aviseras. Därtill har nämnts att en forskningspolitisk proposition planeras till 2008. De aviserade tillskotten är dock inte tillräckliga för att vända på den rådande ordningen. Lunds universitet ser därför fortfarande skäl att hemställa om generellt ökade fakultetsanslag.

Lunds universitet föreslår en ökning av de direkta forskningsanslagen till universitetet med sju procent år 2009 respektive 2010. En sådan kvalitetsförstärkning av fakultetsanslagen skulle innebära ett tillskott på drygt 180 miljoner kronor utöver vad universitetet disponerar 2008 enligt regeringens förslag i budgetpropositionen. Ökningen skulle dels självfallet kraftigt stärka den grundläggande långsiktiga forskningen vid universitetet, dels återställa en rimlig proportion mellan basfinansiering och bidragsfinansiering. Återställandet av den under åren successivt förlorade balansen mellan fakultetsanslag och externa forskningsmedel är den mest angelägna åtgärd som statsmakterna nu har att vidta som ytterst ansvariga för forskningens villkor i landet.

Externa forskningsanslag, tilldelade i konkurrens efter utlåtande av internationella expertpaneler, bör fortsatt vara en del av forskningsfinansieringen och således kombineras med ökade direktanslag till sådana universitet som kan redovisa system för forskningsprioriteringar efter universitetsövergripande kvalitetsvärderingar. Lunds universitet har i sin strategiska plan beslutat att för egen del införa ett sådant system.

En särskilt oroande utveckling är att externa finansiärer börjat ifrågasätta principen om full kostnadstäckning, senast Riksbankens Jubileumsfond. I ökad utsträckning ifrågasätter dessa finansiärer sitt ansvar för de kostnader som universitetet har för s.k. gemensamma ändamål, infrastruktur och gemensam service. Konsekvenserna av detta ifrågasättande blir att lärosätena, om de över huvud taget ska ta emot bidragen, tvingas ta en större andel av fakultetsmedlen i anspråk för att täcka infrastruktur och gemensam service. Denna fråga måste på sikt få en politisk lösning, så att tilldelade externa bidrag alltid också innehåller full kostnadstäckning.

Utan en bättre balans mellan extern finansiering och anslagsfinansiering finns risken att svensk universitetsforskning inte som hittills kan utvecklas i en dialog mellan universitetets forskare och externa finansiärer utan istället i stora delar kommer att styras av intressen utanför forskningsinstitutionerna. Därtill riskerar planeringen att bli kortsiktig och måste anpassas till de olika ambitioner som olika stiftelser och råd har och som successivt förändras.

Det finns en risk för viss likriktning av svensk forskning, medan mångfald borde befrämjas. Stora forskningsuniversitet med mer direktanslag borde kunna garantera sådana mångfaldiga miljöer med stor forskningsfrihet. Att orimligt stor tid måste ägnas åt att skriva ansökningar bidrar också till en betydande ineffektivitet. Om denna utveckling fortsätter och om inte de forskningstunga universiteten kompenseras för den relativa minskningen av forskningsanslagen kommer detta på sikt att försämra Sveriges möjlighet att hävda sig i den internationella forskningskonkurrensen.

3.4 MAX IV

Inom det nationella laboratoriet för synkrotronljus, MAX-lab, pågår en planering för fortsatt utbyggnad till det s.k. MAX IV. Huvudansvaret för denna planering ligger hos den särskilda styrelsen för MAX-lab och hos Vetenskapsrådet, men universitetet deltar aktivt i planeringen. Totalt rör det sig om en satsning på mellan en och en halv och två miljarder kronor. Projektet beräknas ta sex år att fullborda och diskussion mellan Vetenskapsrådet och andra tänkbara forskningsfinansiärer pågår. Planeringen har som utgångspunkt att byggstart om möjligt bör ske mycket snart.

Universitetet vill understryka att det är mycket angeläget att planeringen kan ske så att besked om byggande av MAX IV kan ges under 2007.

3.5 ESS (European Spallation Source)

Det finns ett starkt vetenskapligt behov av en tredje generationens neutronspridningsanläggning i Europa och en sådan anläggning kommer i framtiden att utgöra en viktig resurs inom mycket breda forskningsområden. Yttrandena över den utredning om intresse för lokalisering av ESS till Sverige som regeringen tagit initiativ till är så gott som genomgående positiva och universitetet vill understryka betydelsen av att regeringen snarast avger en avsiktsförklaring att Sverige förbereder ett erbjudande om värdskap för ESS.

Planering pågår för att bygga ESS lokaliserad till Lund. Detta planeringsarbete bedrivs som projekt inom konsortiet ESS-Scandinavia. Ett alldeles särskilt tungt skäl för lokalisering av ESS till Lund är de uppenbara synergifördelar som en samlokalisering med ett framtida MAX IV kommer att innebära. Anläggningarna skulle bilda kärnan i ett europeiskt centrum för materialvetenskap. Det finns i Lund en vetenskaplig miljö som innebär stora samarbetsmöjligheter. ESS tillsammans med MAX IV skulle komma att ha den allra största betydelse för utvecklingen av forskningen inom och för materialteknik, men också inom biomedicin, läkemedel, energiteknik, IT m.m. En samlokalisering av ESS och MAX IV skulle också skapa förutsättningar för att se anläggningarna i Lund tillsammans med anläggningar i norra Tyskland som ett nordeuropeiskt acceleratorcentrum av högsta internationella klass.

Det är givetvis angeläget att huvudfinansieringen av ESS sker utanför det ordinarie anslagssystemet, så att flödet av forskningsmedel till fakulteter och forskningsråd inte påverkas negativt. ESS-anläggningen måste ses som ett stort tillskott inte bara till forskning utan också till näringslivsutveckling i Sverige – och Europa – och inte som ett åtagande som förutsätter omprioritering inom givna anslagsramar.

3.6 Konstnärligt fakultetsanslag

Vid de konstnärliga högskolorna i Malmö bedrivs sedan 1995 forskarutbildning i musikpedagogik. Universitetet har i tidigare budgetunderlag äskat medel för utbyggnad av den konstnärliga forskarutbildningen och vi anser att det alltså är angeläget att föra fram detta förslag.

Forskarutbildning inom det konstnärliga området är någonting nytt och representerar enligt universitetets uppfattning en viktig utveckling för konst och kultur. Den forskarutbildning som bedrivs har också väckt stort intresse nationellt såväl som internationellt.

Forskarutbildningen har hittills finansierats med en kombination av anslag från universitetet och extern finansiering. Det är dock knappast möjligt att finansiera den reguljära verksamheten på detta sätt på sikt. Det är därför angeläget att medel tillförs fakultetsanslaget för de konstnärliga högskolorna i Malmö.

Universitetet föreslår att medel tillförs fakultetsanslaget från och med 2009 för de konstnärliga högskolorna i Malmö med totalt 12 Mkr på årsbasis.

3.7 Särskilt stöd till projekt i samband med ansökningar till EU:s sjunde ramprogram

Lunds universitet administrerar ett förhållandevis stort antal EU-projekt inom det sjätte ramprogrammet och det finns vid universitetet en lång erfarenhet av att både koordinera och vara partner i stora EU-projekt. Det är dock förknippat med stora kostnader både under ansöknings- och projekteringsfasen och under drifttiden att delta i detta slag av samarbeten. Självfallet ger det universitetet mycket god renommé att i så stor utsträckning som varit fallet komma ifråga i dessa sammanhang, men det är också universitetets uppfattning att svenska forskare skulle kunna förekomma i än större utsträckning om inte kostnaderna både för att förbereda för deltagande i projekten och att administrera och koordinera EU-projekt uppfattades som avskräckande. Lunds universitet anser att det är en stor angelägenhet för svensk forskning att vara med och konkurrera på rimligt lika villkor inom det sjunde ramprogrammet och för att det skall bli fallet så bör särskilt stöd utgå både till de förberedelser som är nödvändiga och till administration och koordinering av antagna projekt. Universitetet föreslår att det anvisas särskilda medel till ändamålet och för Lunds del hemställer vi om 5 mnkr årligen under 2008 och 2009.

3.8 Kapitaltillskott till holdingbolag

I propositionen Forskning för ett bättre liv föreslogs förstärkningar av holdingbolagen genom kapitaltillskott om sammanlagt 60 mnkr. I den rapport Åtgärder för en effektivare holdingbolagsstruktur som lämnades till regeringskansliet under hösten och som nu remissbehandlas föreslås att ytterligare kapital ställs till holdingbolagens förfogande. I Lund sker nu en kraftsamling inom den organisation av aktiviteter som arbetar med innovationer och holdingbolagets behov av kapitaltillskott för att bredda och fördjupa engagemanget genom nyinvesteringar och följdinvesteringar är stort. Universitetet yrkar på att 20 mnkr tillförs holdingbolaget i kapitaltillskott 2008.

4. Investeringar i anläggningstillgångar

Universitetets planerade investeringar i anläggningstillgångar redovisas i tabell 7.

5. Investeringar i lokaler

Universitetets investeringar i lokaler framgår av tabell 8.

6. Räntekonto med kredit i Riksgäldskontoret

Universitetet bedömer att den kredit som fastställts för 2007 kan vara oförändrad under perioden.

7. Avgiftsbelagd verksamhet

Intäkter av avgifter och andra ersättningar uppgick till 486,4 mnkr för 2006. I avgifter och andra ersättningar ingår förutom uppdragsverksamhet även t.ex. intäkter enligt 4§ avgiftsförordningen.

Av tabellen nedan framgår intäkter och kostnader för uppdragsverksamheten 2006. I intäkter avseende beställd utbildning, uppdragsutbildning och uppdragsforskning ingår även vissa avgifter enligt 4 § avgiftsförordningen samt räntor och transfereringar. Intäkter avseende beställd utbildning och uppdragsforskning har minskat jämfört med 2005 medan uppdragsutbildningen har ökat.

Verksamhet där avgiftsintäkterna disponeras (tkr)

Verksamhet	Över/under skott t.o.m.			Över/under skott 2006	Ack över-/ underskott, utgående 2006
	2005	Intäkter 2006	Kostnader 2006		
Uppdragsverksamhet					
Beställd utbildning	11 165	16 053	16 558	-505	10 660
Uppdragsutbildning	-1 987	49 710	45 939	3 771	1 784
Uppdragsforskning	5 698	143 397	150 146	-6 749	-1 051
Summa	14 876	209 160	212 643	-3 483	11 393
Offentligrättslig verksamhet					
Högskoleprovet	-229	1 617	1 769	-152	-381

Intäkter av beställd utbildning beräknas minska medan intäkter av uppdragsutbildning och uppdragsforskning förväntas öka något.

8. Sammanfattning av äskanden

Universitetet föreslår i detta budgetunderlag en generell höjning av per capitaersättningarna med 5 procent vilket för Lunds universitet beräknas resultera i en höjning av anslaget för utbildning på grund- och avancerad nivå från år 2008 med 76 mnkr.

Universitetet föreslår vidare en höjning av de direkta forskningsanslagen med sju procent år 2009 och sju procent 2010. En sådan ökning beräknas uppgå till totalt cirka 180 mnkr i höjning av fakultetsanslagens ramar från år 2010.

Det föreslås i budgetunderlaget att universitetet tillförs 12 mnkr för forskning och forskarutbildning inom det konstnärliga området från och med 2009.

För särskilt stöd till administration och koordinering av EU-projekt hemställer universitetet att det anvisas 5 mnkr årligen under 2008 och 2009.

Universitetet hemställer om att holdingbolaget som är knutet till Lunds universitet anvisas ett kapitaltillskott om 20 mnkr från år 2008.

Beslut i detta ärende har fattats av universitetsstyrelsen vid sammanträde den 19 februari 2007. I beslutet deltog ordföranden, f generaldirektören Allan Larsson samt ledamöterna rektor Göran Bexell, kulturdirektör Bengt Hall, regionråd Pia Kinhult, regionpolitiker Britt-Marie Lundqvist, studerande Elisabet Månsson, studerande Maria Noleryd, kanslichef Bengt Nörby, professor Torbjörn von Schantz, universitetslektor Lynn Åkesson och studerande Angela Youssefi. Närvarande vid sammanträdet var dessutom företrädarna för de anställda Pehr Osbeck, Birgitta Olvegart och Ingrid Lagerborg, företrädaren för de studerande Martin Lundquist samt prorektor Ann Numhauser Henning och förvaltningschefen Hans Modig. Föredragande var planeringschefen Sten Wennerström.

Göran Bexell

Sten Wennerström
(planeringsenheten)

LUNDS UNIVERSITET

Tabell 1

Total budget;	2006	2007	2008	2009	2010
nollförslag (mnkr)	Utfall	Prognos	Ber.	Ber.	Ber.
<u>Verksamhetens intäkter</u>					
Anslag 1.	3 189	3 270	3 302	3 302	3 302
Avgifter och andra ersättningar 2.	486	485	490	495	500
Bidrag 3.	1 450	1 478	1 507	1 538	1 568
Finansiella intäkter 4.	37	45	49	52	52
Summa intäkter	5 162	5 278	5 348	5 387	5 422
<u>Verksamhetens kostnader</u>					
Personal	3 098	3 183	3 250	3 270	3 300
Lokaler	724	735	741	746	752
Drift/Övrigt	1 050	1 075	1 090	1 100	1 100
Avskrivningar	230	240	245	250	250
Finansiella kostnader	11	17	20	21	21
Summa kostnader	5 113	5 250	5 346	5 387	5 423
Periodens kapitalförändring/ Periodens resultat	49	28	2	0	-1

I sammanställningen ovan ingår inte transfereringar. Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag har frånräknats.

1. I beloppet ingår ersättning för klinisk utbildning och forskning (ALF-medel) med 365 mnkr för åren 2007 - 2010
2. Avgifter och andra ersättningar beräknas öka med 1 % årligen fr.o.m. 2008
3. Bidrag beräknas öka med 2 % årligen.
4. I beloppet ingår resultat fr andelar i dotter- intresseföretag

LUNDS UNIVERSITET

Tabell 2

Nollförslag för verksamhetsgren: Grundläggande högskoleutbildning (mnkr)	2006	2007	2008	2009	2010
	Utfall	Prognos	Ber.	Ber.	Ber.
<u>Verksamhetens intäkter</u>					
Anslag ¹					
– takbelopp	1 571	1 604	1 604	1 604	1 604
– särskilda åtaganden	105	100	100	100	100
Avgifter och andra ersättningar	182	180	180	180	180
Bidrag	48	48	48	48	48
Finansiella intäkter 2.	14	17	19	20	20
Summa intäkter	1 920	1 949	1 951	1 952	1 952
<u>Verksamhetens kostnader</u>					
Personal	1 155	1 210	1 230	1 230	1 230
Lokaler	318	330	333	335	338
Drift/Övrigt	319	332	335	335	335
Avskrivningar	45	47	48	49	49
Finansiella kostnader	2	3	4	4	4
Summa kostnader	1 839	1 922	1 950	1 953	1 956
Periodens kapitalförändring/ Periodens resultat	81	27	1	-1	-4

I sammanställningen ovan ingår inte transfereringar

1. I beloppet ingår ersättning för klinisk utbildning och forskning med 75 mnkr för åren 2007-2010

2. I beloppet ingår resultat fr andelar i dotter- intresseföretag

LUNDS UNIVERSITET

Tabell 3

Nollförslag för verksamhetsgren: Forskning och forskarutbildning (mnkr)	2006	2007	2008	2009	2010
	Utfall	Prognos	Ber.	Ber.	Ber.
<u>Verksamhetens intäkter</u>					
Anslag ¹	1 513	1 566	1 598	1 598	1 598
Avgifter och andra ersättningar 2.	304	305	310	315	320
Bidrag 3.	1 402	1 430	1 459	1 490	1 520
Finansiella intäkter 4.	23	28	30	32	32
Summa intäkter	3 242	3 329	3 397	3 435	3 470
<u>Verksamhetens kostnader</u>					
Personal	1 943	1 973	2 020	2 040	2 070
Lokaler	406	405	408	411	414
Drift/Övrigt	731	743	755	765	765
Avskrivningar	185	193	197	201	201
Finansiella kostnader	10	14	16	17	17
Summa kostnader	3 275	3 328	3 396	3 434	3 467
Periodens kapitalförändring/ Periodens resultat	-33	1	1	1	3

I sammanställningen ovan ingår inte transfereringar. Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag har frånräknats.

1. I beloppet ingår ersättning för klinisk utbildning och forskning med 290 mnkr för åren 2007-2010.
2. Avgifter och andra ersättningar beräknas öka med 1,6 % årligen fr.o.m. 2008
3. Bidrag beräknas öka med 2 % årligen.
4. I beloppet ingår resultat fr andelar i dotter- intresseföretag

LUNDS UNIVERSITET

Tabell 4

Total budget förändringsförslag (mnkr)	2006	2007	2008	2009	2010
	Utfall	Prognos	Ber.	Ber.	Ber.
<u>Verksamhetens intäkter</u>					
Anslag ¹	3 189	3 270	3 383	3 485	3 570
Avgifter och andra ersättningar 2.	486	485	490	495	500
Bidrag 3.	1 450	1 478	1 507	1 538	1 568
Finansiella intäkter 4.	37	45	49	52	52
Summa intäkter	5 162	5 278	5 429	5 570	5 690
<u>Verksamhetens kostnader</u>					
Personal	3 098	3 183	3 326	3 431	3 528
Lokaler	724	735	741	746	752
Drift/Övrigt	1 050	1 075	1 095	1 122	1 140
Avskrivningar	230	240	245	250	250
Finansiella kostnader	11	17	20	21	21
Summa kostnader	5 113	5 250	5 427	5 570	5 691
Periodens kapitalförändring/ Periodens resultat	49	28	2	0	-1

I sammanställningen ovan ingår inte transfereringar. Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag har frånräknats.

1. I beloppet ingår ersättning för klinisk utbildning och forskning (ALF-medel) med 365 mnkr för åren 2007 - 2010
2. Avgifter och andra ersättningar beräknas öka med 1 % årligen fr.o.m. 2008
3. Bidrag beräknas öka med 2 % årligen.
4. I beloppet ingår resultat fr andelar i dotter- intresseföretag

LUNDS UNIVERSITET

Tabell 5

Förändringsförslag för verksamhetsgren: Grundläggande högskoleutbildning (mnkr)	2006	2007	2008	2009	2010
	Utfall	Prognos	Ber.	Ber.	Ber.
<u>Verksamhetens intäkter</u>					
Anslag ¹	1 676	1 704	1 704	1 704	1 704
- Förslag till förändring av takbelopp nr 1.			76	76	76
- Förslag till förändring av takbelopp nr 2.					
- Förslag till förändring av takbelopp nr 3.					
- Förslag till förändring av medel för Särskilda åtaganden					
Avgifter och andra ersättningar	182	180	180	180	180
Bidrag	48	48	48	48	48
Finansiella intäkter 2.	14	17	19	20	20
Summa intäkter	1 920	1 949	2 027	2 028	2 028
<u>Verksamhetens kostnader</u>					
Personal	1 155	1 210	1 301	1 301	1 301
Lokaler	318	330	333	335	338
Drift/Övrigt	319	332	340	340	340
Avskrivningar	45	47	48	49	49
Finansiella kostnader	2	3	4	4	4
Summa kostnader	1 839	1 922	2 026	2 029	2 032
Periodens kapitalförändring/ Periodens resultat	81	27	1	-1	-4

I sammanställningen ovan ingår inte transfereringar

¹ I beloppet ingår ersättning för klinisk utbildning och forskning med 75 mnkr för åren 2007-2010

² I beloppet ingår resultat fr andelar i dotter- intresseföretag

Förändringsförslag 1, se avsnitt 2.1.

LUNDS UNIVERSITET

Tabell 5A

	2007	2008	2009	2010
Lärosätets prognos för år 0 samt förslag till förändringar av antalet hst fördelade på utb.omr.¹	Prognos	Ber.¹	Ber.¹	Ber.¹
Humanistiskt				
Teologiskt				
Juridiskt				
Samhällsvetenskapligt				
Naturvetenskapligt				
Tekniskt				
Farmaceutiskt				
Vård				
Odontologiskt				
Medicinskt				
Undervisning				
Övrigt				
Design				
Konst				
Musik				
Opera				
Teater				
Media				
Dans				
Idrott				
Summa	26 250			
Summa förändring av takbelopp i 2007 års prisnivå				

LUNDS UNIVERSITET

Tabell 6

Förändringsförslag för verksamhetsgren:	2006	2007	2008	2009	2010
Forskning och forskarutbildning (mnkr)	Utfall	Prognos	Ber.	Ber.	Ber.
<u>Verksamhetens intäkter</u>					
Anslag 1.	1 513	1 566	1 598	1 598	1 598
– Förslag till förändring 2.				90	180
– Förslag till förändring 3.				12	12
– Förslag till förändring 4.			5	5	
Avgifter och andra ersättningar 5.	304	305	310	315	320
Bidrag 6.	1 402	1 430	1 459	1 490	1 520
Finansiella intäkter 7.	23	28	30	32	32
Summa intäkter	3 242	3 329	3 402	3 542	3 662
<u>Verksamhetens kostnader</u>					
Personal	1 943	1 973	2 025	2 130	2 227
Lokaler	406	405	408	411	414
Drift/Övrigt	731	743	755	782	800
Avskrivningar	185	193	197	201	201
Finansiella kostnader	10	14	16	17	17
Summa kostnader	3 275	3 328	3 401	3 541	3 659
Periodens kapitalförändring/ Periodens resultat	-33	1	1	1	3

I sammanställningen ovan ingår inte transfereringar. Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag har frånräknats.

1. I beloppet ingår ersättning för klinisk utbildning och forskning med 290 mnkr för åren 2007-2010.

2. Ökning av forskningsanslagen med sju procent, se avsnitt 3.3. Ökningen avser samtl. vetenskapsomr.

3. Konstnärligt fakultetsanslag, se avsnitt 3.6.

4. Särskilt stöd till projekt i samband med ans. till EU:s sjunde ramprogram, se avsnitt 3.7. Ökningen avser samtliga vetenskapsområden.

5. Avgifter och andra ersättningar beräknas öka med 1,6 % årligen fr.o.m. 2008

6. Bidrag beräknas öka med 2 % årligen.

7. I beloppet ingår resultat fr andelar i dotter- intresseföretag

LUNDS UNIVERSITET

Tabell 7

Investeringar i anläggningstillgångar ¹ enligt nollalternativet (mnkr)	2006	2007	2008	2009	2010
	Utfall	Prognos	Ber.	Ber.	Ber.
IB lån i Riksgäldskontoret	399	434	454	464	474
Beräknad nyupplåning	178	190	180	180	180
- varav investeringar i immateriella anläggningstillgångar	8	10	8	8	8
- varav förbättringsutgifter på annans fastighet	9	10	10	10	10
Beräknad amortering	-143	-170	-170	-170	-170
UB lån i Riksgäldskontoret	434	454	464	474	484
Beräknad räntekostnad	9	15	18	19	19
Ränteantaganden för nyupplåning (%)		3,4	4	4	4
Föreslagen låneram² utifrån totalbudget, inklusive förändringar	510	470	490	490	490
Investeringar som ej skall lånefinansieras	143	110	120	120	120
Totalt investeringsbehov	321	300	300	300	300

LUNDS UNIVERSITET

Tabell 8 Lokalförsörjning

Redovisning av lokaler enligt nollalternativet (mnkr)	2006 Utfall	2007 Prognos	2008 Ber.	2009 Ber.	2010 Ber.
Area, kvm LOA, utifrån lokalförsörjningsplanen					
– föregående års utgång	495 280	511 627	508 527	509 727	511 727
– ökning under året	25 500	0	1 200	2 000	1 600
– minskning under året	9 153	3 100	0	0	1 628
– vid årets utgång (A)	511 627	508 527	509 727	511 727	511 699
Förbättringsutgift på annans fastighet	85	77	67	57	47
– nyinvesteringar	8	7	5	5	5
– avskrivningar	18	15	15	15	15
Total årshyra enligt hyresavtal, utifrån lokalförsörjningsplan (B)	646	658	660	664	676
Genomsnittlig hyra (kr/m²LOA)	1 263	1 295	1 295	1 298	1 322
Lokalkostnader (C)	724	735	741	746	752
Genomsnittlig lokalkostnad (kr/kvm LOA)	1 415	1 445	1 453	1 458	1 469
Lokalkostnadens andel av verksamhetens totala kostnader	14%	14%	14%	14%	14%

Kommentarer

I ca 75% av hyrekontrakten ingår kostnader för media i hyran. I posten "Total årshyra enligt hyresavtal, utifrån lokalförsörjningsplan" ingår alltså dessa kostnader i det redovisade materialet.

I posten "Lokalkostnader" har antaganden om en årlig kostnads-/volymökning om 3% för resterande 25% av kontrakten gjorts. Mediakostnaden (där denna redovisas utanför hyrekontrakten) för 2006 uppgick till **51,7 Mkr**.

I lokalkostnader ingår hyreskostnader för lokaler som hyrs ut i andra hand.

Dessa uppgick till **60 Mkr** under 2006

I Lokalkostnader (C) ingår även kostnader för renhållning och städning samt bevakningsuppdrag.